

:

:

:

11

:

مطالعات برنامه و بودجه
پژوهش‌های زیربنایی

:

( ) »

«

کیفیت راه‌های مواصلاتی در کشور یکی از مهم‌ترین و اساسی‌ترین زیربناهای اقتصادی آن کشور برای تضمین توسعه و تعالی آن کشور است. بر همین اساس پرداختن به وضعیت راه‌های کشور یکی از مهم‌ترین اولویت‌های عمرانی است، این امر از سوی دیگر تشویق‌کننده ایجاد و گسترش فعالیت‌های تولیدی در مناطق مختلف و لذا گسترش سطح توسعه در آن مناطق است.

بررسی وضعیت راه‌های کشور، به ویژه در حوزه راه‌های روستایی به گونه‌ای است که نه تنها عاملی انگیزشی برای گسترش تولید و فعالیت مولد نیست بلکه در مواقعی، مشکلات تردد و حمل و نقل در این راه‌ها، مهم‌ترین عامل مهاجرت روستاییان به شهرها و لذا کاهش تولید و فعالیت‌های مولد به ویژه در بخش کشاورزی بوده است. بر همین اساس عده‌ای از نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی اقدام به ارائه طرحی کرده‌اند که با اختصاص ۲۰۰ میلیون دلار از حساب ذخیره ارزی، ساخت و بهسازی راه‌های روستایی کشور در دستور کار دولت در باقیمانده سال جاری قرار گیرد.

علی‌رغم اهداف متعالی طرح، باید به نکات ذیل توجه کرد:

۱. حساب ذخیره ارزی در راستای کاهش آثار شوک‌های نفتی بر اقتصاد ایران ایجاد شده است تا این شوک‌ها باعث ایجاد تورم یا رکود در اقتصاد کشور نگردند.
۲. درآمد حاصل از فروش نفت، ناشی از فروش ثروت ملی و بین نسلی بوده و دارای آثار بین نسلی نیز است. برای اجتناب از مصرف بی‌رویه این ثروت ملی، درآمد حاصل از آن باید به اشکال دیگری از انواع دارایی‌ها انباشته شود.
۳. کنترل نقدینگی در حد مقادیر مورد انتظار، که به کنترل تورم می‌انجامد، و نیز استفاده از منابع حساب برای تثبیت متغیرهای اصلی اقتصاد کلان نظیر نرخ ارز، که جزء پیش‌شرط‌های اصلی تشکیل سرمایه در اقتصاد ایران است، از اهداف دیگر حساب ذخیره ارزی است. لذا برداشت‌های مکرر از حساب مذکور مغایر با اهداف و فلسفه تشکیل این حساب است و در نهایت مانع از حصول اهداف اولیه در نظر گرفته شده، خواهد شد.
۴. در افزایش اعتبارات اجرایی در جهت گسترش و احداث راه‌های روستایی، باید به ظرفیت اجرایی کشور نیز توجه کرد. اگرچه براساس این طرح دویست میلیون دلار به اعتبارات راه‌های روستایی افزوده می‌شود، اما این واقعیت نیز وجود دارد که ظرفیت اجرایی لازم برای عملی کردن آن وجود

ندارد. عملی کردن این ایده مستلزم ارتقا و بهبود ظرفیت اجرایی حوزه راه و ترابری نیز است.

۵. به دلیل حجم و موقعیت جغرافیایی راههای روستایی، حضور پیمانکاران بزرگ و متوسط در این پروژه‌ها به ندرت صورت می‌گیرد، در نتیجه، بررسی ظرفیت و کیفیت پیمانکاری لازم جهت اجرای طرح نیز قبل از تصویب آن باید مورد توجه قرار گیرد.

۶. این که مبلغ پیش‌بینی شده جهت اجرای طرح، آیا با بررسی اعتبارات در نظر گرفته شده در بودجه ۱۳۸۳ و نیز میزان اعتبارات مورد نیاز جهت گسترش و بهسازی راههای روستایی کشور در نظر گرفته شده است یا نه نیز یکی از مهم‌ترین نکات مورد توجه قبل از تصویب طرح است.

۷. در فرصت ۵ ماهه سال جاری جهت اجرای این طرح و نیز با توجه به نزدیک شدن به فصول سرد سال و طاقت فرسا بودن اجرای فعالیت‌های راهسازی، علی‌الخصوص در مناطق روستایی، با فرض مهیا بودن منابع مالی لازم، آیا اجرای کارآمد و به موقع این طرح امکان‌پذیر خواهد بود؟

به دلیل گذشت ۷ ماه از سال جاری و نیز قرار داشتن در فصول سرد سال اجرای این طرح به اوایل سال بعد موکول شده و اعتبارات مورد نیاز آن در بودجه سال ۱۳۸۴ مدنظر قرار گیرد.